

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ «УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ»

КАФЕДРА «МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Менеджмент європейської
економічної інтеграції**

Затверджую

В.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Т.Б. Семенчук

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Викладач	ПАХОТА Наталія Вікторівна Кандидат економічних наук, доцент	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ПАХОТА Наталія Вікторівна	
Е-mail	tatkanvo@ukr.net	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38093-247-23-49	
Консультації	Кожний понеділок з 09.30 год до 10.00 год за <u>ZOOM посиланням</u>	
Офіційна назва освітньої програми	Транспортний менеджмент	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	
Галузь знань, спеціальність	07 «Управління та адміністрування» 073 «Менеджмент»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	3/5	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24години/ 4 години Практичні заняття – 20 годин/ 4 години	
Форма контролю	Залік	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проєктор, мережа Internet.	
Мова викладання	Українська	
Мета вивчення	надання здобувачам вищої освіти комплексу знань, умінь і	

дисципліни	управлінських навичок, необхідних для розуміння й оцінювання викликів і можливостей інтеграційних прагнень України.
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук
Загальні компетентності	ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК03.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК010.Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК013.Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК014.Здатність працювати у міжнародному контексті.
Спеціальні компетентності	СК06. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
Програмні результати навчання	РН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та між культурності.

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Курс дає можливість майбутнім фахівцям вивчити сутність й тенденцій інтеграції економіки, форм, методів, суб'єктів і напрямків міжнародної економічної інтеграції, принципів і середовища її розвитку, практики здійснення й механізмів регулювання; набути вмінь аналізувати й оцінювати інтеграційні процеси у контексті національних інтересів України.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. Менеджмент європейської економічної інтеграції

Тема 1. Теоретичні аспекти економічної інтеграції на різних рівнях розвитку економічних систем

Теоретичні основи міжнародної економічної інтеграції. Інтеграція економічних систем. Основні аспекти інтеграції міст. Основи регіональної б економічної інтеграції. Структурні складові державного регулювання міжнародної економічної інтеграції України.

Тема 2. Сутність та особливості процесів менеджменту економічної інтеграції соціально-економічних систем

Поняття, принципи та основні риси сучасних процесів МЕІ. Передумови та цілі розвитку МЕІ як якісно нового етапу розвитку економічних відносин. Основні відмінності МЕІ від традиційного економічного співробітництва. Рівні розвитку МЕІ. Фактори сприяння та протидії розвитку МЕІ. Інтернаціоналізація, глобалізація та міжнародні інтеграційні процеси.

Тема 3. Міжнародна економічна інтеграція підприємств як форма взаємодії господарюючих суб'єктів

Основні напрямки міжнародної економічної інтеграції на мікро-, мезо- та макрорівні. Специфіка взаємодії капіталів господарюючих суб'єктів у процесі міжнародної економічної інтеграції. Поняття, типологія та організаційні форми міжнародних партнерських відносин. Особливості інтеграційної взаємодії господарюючих суб'єктів у рамках виробничої кооперації. Спільні підприємства та транснаціональні альянси у системі інтеграційних зв'язків. Міжнародна науково-технічна інтеграція. Особливості розвитку інтеграційних процесів у різних галузях економіки. Витоки та процес європейської інтеграції. Поняття глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину.

Тема 4. Європейський Союз як одне з найуспішніших світових інтеграційних об'єднань

Основні етапи європейської інтеграції. Основні інституції Європейського Союзу. Стратегія розвитку і основні політики Європейського Союзу до 2030 р. Європейська політика сусідства.

Тема 5. Співпраця між Україною та ЄС: Програми, проекти та інформаційні ресурси

Інструменти та ресурси ЄС. Програми міжнародної співпраці Європейського Союзу. EU4Business. COSME. Проект «FORBIZ». Програми підтримки від Європейського інвестиційного Банку. Програма «Креативна Європа». Програма U-LEAD. ЄВРОШКОЛИ. Дні кар'єри у співпраці з інформаційними центрами ЄС.

Тема 6. Світова організація торгівлі як глобальний регулятор міжнародних інтеграційних процесів

Основні принципи, функції, структура і механізм набуття членства у СОТ. Переваги членства у СОТ. Заходи торгівельного захисту і вирішення спорів в рамках СОТ та їх особливості в Україні. Асиметрія умов вступу України до СОТ. Оцінка впливу умов вступу України до СОТ на її зовнішню торгівлю з регіональними об'єднаннями.

Тема 7. Можливості і загрози для ринку збуту вітчизняної продукції від участі у регіональних об'єднаннях з урахуванням зобов'язань СОТ і асоціації з ЄС.

Особливості угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Перспективи для ринку продукції високотехнологічних галузей. Можливості і загрози для розвитку ринку продукції машинобудування. Перспективи розвитку вуглеводневого сектора енергетики. Можливості і загрози для збуту продукції металургійної промисловості. Можливості і загрози для ринку агропромислової продукції України.

Тема 8. Зона вільної торгівлі: переваги та ризики

Поняття зона вільної торгівлі та Митного союзу. Переваги зони вільної торгівлі з ЄС для українського бізнесу. Основні переваги створення ЗВТ з ЄС для пересічних громадян України.

Тема 9. Утворення та діяльність ООН

Цілі сталого розвитку в Україні Історія створення організації. Функції та основна мета ООН. Рада Безпеки ООН. Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОР). Рада з Опіки ООН. Секретаріат ООН. Спеціалізовані установи ООН. Посланці ООН. Соціальна відповідальність. Світовий досвід впровадження соціальної відповідальності. Цілі сталого розвитку ООН.

Тема 10. Міжнародна організація праці

Історія виникнення МОП. Головні цілі МОП. Співпраця між Україною та Міжнародною організацією праці. Професії майбутнього: які спеціалісти будуть затребувані післязавтра.

Гендерна рівність та недискримінація працюючих. Вплив пандемії COVID-19 на ринок праці в Україні. Роль профспілок у регулюванні соціально-трудових відносин на підприємстві.

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Практична робота №1.	Теоретичні аспекти економічної інтеграції на різних рівнях розвитку економічних систем.
Практична робота №2.	Сутність та особливості процесів менеджменту економічної інтеграції соціально-економічних систем.
Практична робота №3.	Міжнародна економічна інтеграція підприємств як форма взаємодії господарюючих суб'єктів.
Практична робота №4.	Європейський Союз як одне з найуспішніших світових інтеграційних об'єднань.
Практична робота №5.	Співпраця між Україною та ЄС: Програми, проекти та інформаційні ресурси.
Практична робота №6.	Світова організація торгівлі як глобальний регулятор міжнародних інтеграційних процесів.
Практична робота №7.	Можливості і загрози для ринку збуту вітчизняної продукції від участі у регіональних об'єднаннях з урахуванням зобов'язань СОТ і асоціації з ЄС.
Практична робота №8.	Зона вільної торгівлі: переваги та ризики.
Практична робота №9.	Утворення та діяльність ООН.
Практична робота №10.	Міжнародна організація праці.

Приклади практичних завдань:

Переглянути відео «Україна та моделі глобалізації: яке місце нашої країни у світі?

URL: https://www.youtube.com/watch?v=_UWu_JaP3G8.

Підготуйте 2 питання до учасників (одногрупників) дискусії.

Приклад тестового завдання:

1. За повне скасування якого жорстокого і незворотного покарання у всьому світі послідовно виступає ЄС?

- а) Смертна кара;
- б) Ув'язнення в колоніях суворого режиму;
- в) Ув'язнення в ізольованих на островах колоніях;
- г) Довічне ув'язнення.

Для стимулювання творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Менеджмент економічної інтеграції» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Взаємодія України з країнами ЄС.

2. Глобалізація ринку транспортних перевезень.
3. Головні моделі південноамериканської економічної інтеграції.
4. Етапи розвитку Європейського Союзу.
5. Завдання Європейської Комісії.
6. Заходи торгівельного захисту і вирішення спорів в рамках СОТ та їх особливості в Україні.
7. Основні принципи, функції, структура і механізм набуття членства у СОТ.
8. Особливості угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.
9. Переваги членства у СОТ.
10. Передумови і перспективи створення Україною інтеграційних об'єднань на регіональному рівні.
11. Перспективи західноєвропейського напрямку інтеграції України.
12. Перспективи розширення ЄС.
13. Північноамериканська зона вільної торгівлі (NAFTA) як механізм зміцнення позицій США, Канади та Мексики в системі світогосподарських зв'язків
14. Позитивні та негативні наслідки МЕІ.
15. Розвитку співпраці України з СНД/ЄврАзЕС.
16. Соціальна відповідальність та світовий досвід.
17. Стратегія розвитку і основні політики ЄС.
18. Суть домовленостей і угод Уругвайського раунду.
19. Форми та етапи розвитку економічної інтеграції ринків.

Індивідуальні види робіт не обмежуються і приймаються пропозиції щодо вдосконалення курсу (як лекційної, так і практичної складової).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали (до 24 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 7,6 балів за кожне заняття (до 76 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Посилання на Google Classroom: Менеджмент європейської економічної інтеграції

Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія. кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 540 с.
2. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник. С.М. Кваша, О.М. Файчук, О.В. Файчук. К.: НУБіП України, 2019. 282 с.
3. Інструмент європейського сусідства і партнерства — нові можливості для України. Під ред. Н. Андрусевич. Львів, 2008.
4. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: монографія. Д. Г. Лук'яненко. К.: КНЕУ, 2008. 242 с.
5. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Рєзніков. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 504 с.
6. Менеджмент європейської економічної інтеграції : підручник. С. М. Писаренко, Н. В. Горін, Л. А. Українець та ін. ; за ред. С. М. Писаренко. К. : Знання, 2012. 373 с.
7. Міжнародна інтеграція: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. І. В. Артёмов та ін. Ужгород: Ліра, 2009. 468 с.
8. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: [http:// www.wto.org/](http://www.wto.org/)
9. Підвищення конкурентоспроможності національної економіки в умовах євроінтеграції : монографія. Л. В. Кривенко, Є. В. Мішенін, О. М. Дутченко. Суми : Мрія, 2015. 220 с.
10. Саблук П. Т. Регіональна інтеграція. К.: Ін-т аграр. економіки, 2010. 364 с.
11. Стратегічна інтеграція підприємств: механізм управління та моделювання розвитку. Пилипенко А. А. та ін. Х.: ІНЖЕК, 2008. 403 с.
12. Статистична служба Європейського Союзу. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
13. Official website of the European Union. URL: https://europa.eu/european-union/index_en

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій

Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій

Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ

Порушення Кодексу академічної доброчесності ДУІТ є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ. У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності ДУІТ.

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в он-лайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ».